Deel 3

Oud Perzië

Een camperreis door Georgië, Armenië en Iran

Tekst: Nardi Vaanholt en Marijke Hellema
Fotografie: Nancy Verheijen en Hans Schrijen

Entree Persepolis

57-63 Oud Perzië deel 3.indd 57 07-11-19 19:26

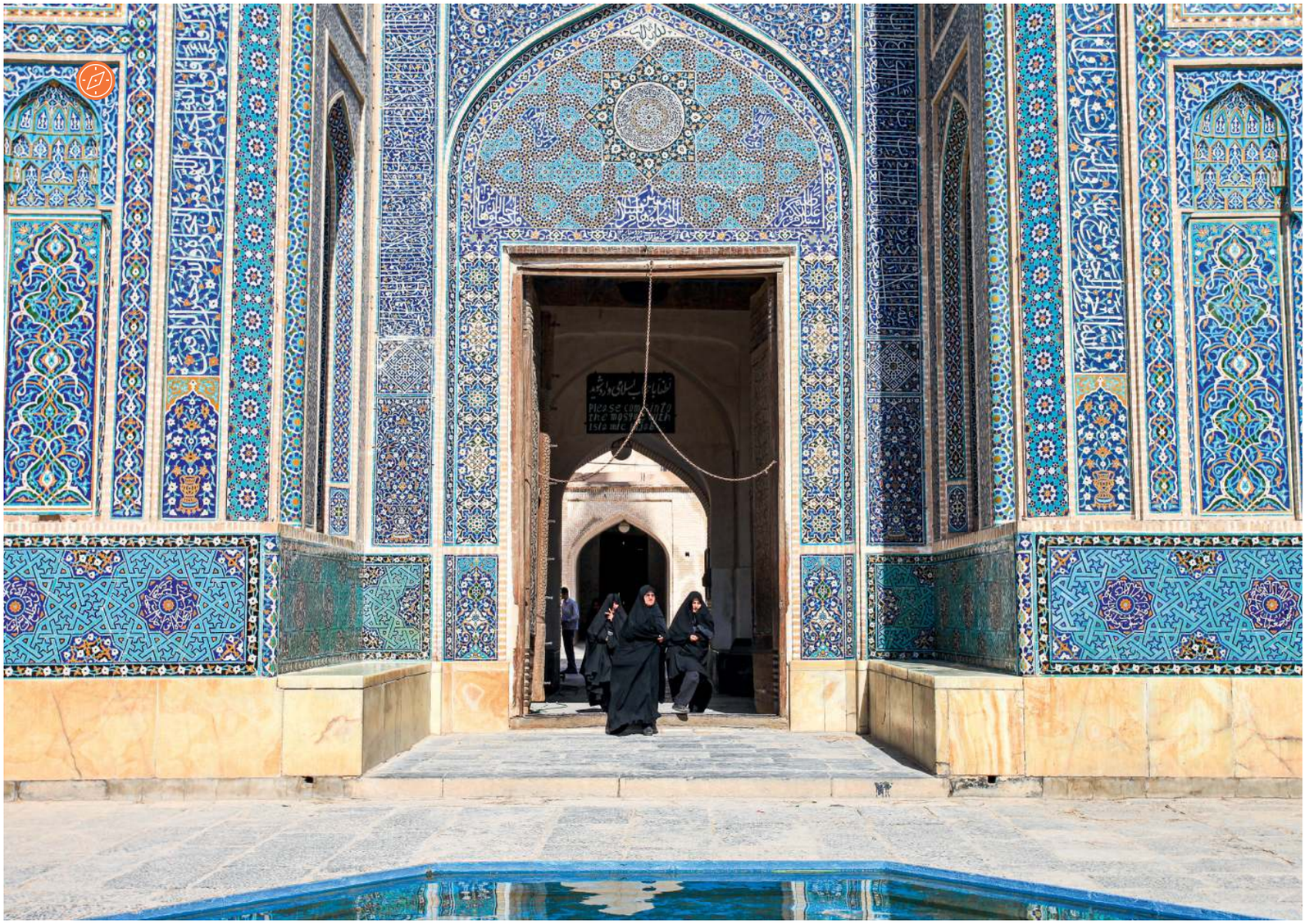

Vrijdagmoskee Jazd

Iran

De infrastructuur in Iran is fantastisch. Bijna alle wegen zijn geasfalteerd en de autowegen zijn vaak vierbaans en van goede kwaliteit. Dat laatste kun je niet zeggen van het rijgedrag van de Iraniërs. Met hoge snelheid begeven zij zich swingend, links en rechts snijdend, door het drukke verkeer. En tot onze verbazing gaat het vaak net goed. Nog steeds hebben wij niet door hoe de voorrangsregels bij de rotondes werken. Wij hebben sterk het idee dat de regels ter plekke verzonnen worden en steeds weer anders zijn. Met een beetje soepel meebewegen hebben wij nog steeds aanrijdingen kunnen voorkomen.

De 485 kilometers die wij vandaag richting Teheran rijden onderbreken wij voor een kort bezoek aan het mausoleum van Oljeitu in Soltaniyeh. De achthoekige koepel met een hoogte van 50 meter is de grootste gemetselde koepel in de wereld en ondergaat nu een grondige restauratie. Bijzonder zijn de kleuren blauw die in de stenen zijn verwerkt. Met veel zorg wordt de restauratie gedaan en de reeds gedane galerijen laten zien hoe prachtig dit mausoleum is.

In Qazvin, waar wij overnachten, is het zo druk dat Marijke en ik na veel manoeuvreren op het ommuurde binnenplein van een sportschool nog een plekje kunnen bemachtigen. De hitte blijft tot diep in de nacht tussen de muren en in onze camper hangen.

57-63 Oud Perzië deel 3.indd 58 07-11-19 19:27

Teheran

In tegenstelling tot de vorige reis, waarin geen bezoek aan Teheran was ingepland, is er nu de mogelijkheid om de stad en enkele musea en paleizen te bezoeken. Maar eerst moeten wij door het drukke verkeer naar de zuidkant van de stad rijden, om bij de graftombe van Khomeini te komen, die we ook willen bezoeken.

Marijke loodst mij met het GPS-systeem voortreffelijk door de 'city' en wij belanden zonder veel gedoe op de immense parkeerplaats voor het mausoleum, dat al van verre de aandacht trekt door zijn vier vergulde minaretten, met in het midden een grote vergulde koepel.

De grote, nu bijna lege, parkeerplaats is berekend op tiental duizenden pelgrims die hier kunnen staan en in hun tentjes overnachten.

Wij willen elke minuut benutten en vertrekken eerst met de metro naar de binnenstad. In tegenstelling tot de bussen zijn de coupés niet strikt gescheiden. Vrouwen kunnen gebruik maken van aparte vrouwencoupés als zij dat willen. Wij duiken met z'n allen in het gemengde deel en hebben veel bekijks. Binnen twintig minuten staan wij voor de Iraanse centrale bank, waar in de kelderverdieping het beroemde 'Nationale Juwelenmuseum' is gevestigd. Gigantische stalen deuren en gewapende soldaten moeten deze onvoorstelbare schat aan goud en edelstenen beschermen. Het is oogverblindend: twee tronen overdadig versierd met juwelen, een wereldbol met 50.000 edelstenen, twee kronen van de Pahlavi Sjahs, diademen en de grootste ooit geslepen diamant van 182 karaat. Zoveel rijkdom en pracht bij elkaar is overdonderend.

Als wij daarna weer de metro induiken nemen wij de vrouwencoupe. Het is happen naar adem zo groot is de drukte. In de Iraanse metro is het de gewoonte dat verkopers, ook kinderen, van compartiment naar compartiment lopen om hun kleine spullen zoals sokken, kleurpotloden etc. te verkopen. Wie schetst onze verbazing als in de vrouwencoupé ineens een mannelijke verkoper opduikt. Meteen gaan de wat afgezakte hoofddoekjes omhoog. Er is maar één vrouw die hevig protest aantekent tegen deze inbreuk, de anderen laten het gelaten gebeuren. We zijn blij als wij weer buiten staan en gezamenlijk een kop thee gaan drinken. De elektrische airco op het terras is vervangen door buisjes met gaten waar nevelbesproeiing uitkomt, hetgeen verkoelend werkt. Op veel plaatsen wordt deze manier van verkoeling gebruikt.

Op de terugweg naar onze camper komen we langs het mausoleum van Khomeini en gaan even naar binnen. Sinds de aanslag in Teheran zijn er strengere controles en worden wij en onze tassen even gescreend. Binnen zitten weer de dames met hun -ditmaal groene- plumeau klaar om afvallige sjaals op de juiste plek terug te dringen. Zij hebben niet veel werk vandaag. De grote ruimte met in het midden de sarcofaag van Khomeini is voor Iraanse begrippen redelijk sober ingericht. Het hele complex bevat naast het mausoleum ook nog Koranscholen, bibliotheken, gastenverblijven, diverse winkeltjes waaronder een bakkerij en toiletgebouwen met douches. Dit alles ligt in een park met levensgrote pleinen.

's Avonds is alles verlicht, zijn de grote parkeerplaatsen gevuld met auto's en liggen overal tussen de wagens hele families op tapijten te picknicken en later op de avond te slapen. Dit doen wij ook, maar wel in een zeer comfortabel bed!

In de loop van de morgen verdwijnen auto en tentjes en is de hele parkeerplaats leeg om in de loop van de avond weer vol te lopen. Een zich steeds herhalend ritueel. Het is opvallend dat op deze bedevaartplaatsen, maar ook in de steden, de oproep tot gebed niet luidkeels vanaf de minaretten wordt geschreeuwd, zoals dat in Turkije de gewoonte is. Zachtjes worden de mensen er aan herinnerd dat het tijd is om Allah te eren.

Metro Teheran

57-63 Oud Perzië deel 3.indd 59 07-11-19 19:27

Nog meer pracht en praal

Wij gebruiken opnieuw de metro om het 'Golestanpaleis' te bezoeken. Het is een meesterwerk uit de Quadjaren-tijd en de vroegere residentie van de Sjah van Perzië. Het paleis doet nu dienst als museum. Het bestaat uit meerdere gebouwen, het heeft grandeur en is van een schitterende schoonheid. De waterbassins zijn op een harmonische manier vervlochten met de rest van de architectuur.

Vlak bij het 'Golestanpaleis' ligt het 'Nationaal archeologisch museum'. Hier staan enkele reliëfs uit Persepolis die wij graag willen zien en beslist de moeite waard blijken te zijn.

De hitte van 42 graden doet ons besluiten weer naar onze camper te gaan. Het duurt echter even voordat wij aankomen. Ondanks enige metro ervaringen in grote steden, presteren wij het om in plaats van naar het zuiden naar het noorden te reizen. Ook mooi, maar niet de bedoeling! Eenmaal thuis ligt onze bevroren forel klaar om gebruikt te worden. We hebben namelijk de hele reis al problemen met de huishoudaccu. Naarmate de temperatuur hoger wordt, geeft het steeds meer problemen voor de koelkast.

Morgen vertrekken wij weer uit Teheran. Wij zullen het drukke verkeer en de smog niet missen.

Hot springs

Wij verlaten de graftombe van Khomeini, storten ons in het drukke verkeer van Teheran en zonder al teveel problemen vinden wij onze route naar het oosten. De aanvankelijk saaie hoogvlakte verandert in een prachtig bergachtig woestijngebied met schitterende kleuren en steeds verassende vergezichten. We bezoeken op 1840 meter hoogte een reeks gestapelde terrassen van travertijn die oranje en rood van kleur zijn. De terrassen zijn gevuld met water uit warme bronnen die veel ijzeroxide bevatten. Door de belichting heeft dit prachtige natuurverschijnsel steeds een andere uitstraling. De 'hot springs' zijn niet te bereiken met een gewone auto. Zelfs met 4×4 is het een heel gedoe om boven te komen. We overnachten op een plek in de buurt van de 'hot springs' en krijgen zoals steeds de nodige bezoekers aan onze deur die ons welkom heten in Iran. Toeristen uit Europa komen hier niet, laat staan campers. En de Iraniërs zijn vriendelijke mensen en laten duidelijk hun waardering voor ons bezoek aan hun land blijken.

Nancy vindt een betere plek, ver weg van de verharde weg en tussen de schapen genieten wij van een vrij dagje: de auto van binnen poetsen, lezen over Iran en verslag uitwerken.

Heilige stad Qom

De 431 km door de Kavir-woestijn naar Qom leggen we zoevend af over een schitterende nog niet op de kaart aangegeven snelweg. Er zijn in Iran voldoende tankstations aanwezig, echter weinigen leveren ons ook diesel. In Iran rijden bijna alle personenauto's op benzine. Bovendien heb je een pasje nodig om te kunnen tanken. Die krijg je of van een vrachtwagenchauffeur of van de pompbediende, of helemaal niet. Op het pasje krijgen de chauffeurs een gelimiteerde hoeveelheid diesel voor slechts 0,06 eurocent. Wij betalen als buitenlander het dubbele ..... 0,12 eurocent, waarvan de chauffeur de helft krijgt als hij het pasje aan ons uitleent. Als onze tank nog voor driekwart is gevuld kijken wij al uit naar een tankstation!

Ook een steeds terugkerend ritueel is het scoren van vers brood en de dagelijks kleine boodschappen. In de dorpjes waar we doorheen rijden lukt het ons steeds beter om de verse bakker te spotten en te krijgen wat wij willen hebben, zij het weliswaar met handen en voeten. In Qom moeten wij dwars door de stad en het verkeer lijkt hier nog hectischer dan in Teheran. We zijn blij als wij eindelijk op het ons vertrouwde overnachtingsplaats arriveren en onder de schaduw van een boompje ons een alcoholvrij biertje inschenken.

Qom is na Mashad de tweede heilige stad in Iran voor de sjiieten. Hier is de grafmoskee van Fatima, de zuster van de achtste imam Reza, die in Mashad begraven ligt. Ze was in

Hot springs

Windtorens Jazd

816 op weg naar haar broer, overleed en is toen in Qom begraven. Zij stond bekend als intelligent en zeer bescheiden. Haar mausoleum met de gouden koepels is al van verre zichtbaar. Ieder jaar stromen op gedenkdagen miljoenen pelgrims naar de stad.

Hoewel wij weten dat het mausoleum en de moskeeën voor ons als niet-moslims niet toegankelijk zijn, persen wij ons met ons zessen in een taxi om het heiligdom te bezoeken. Qom staat bekend als de 'chador city'. Kleurrijke hoofddoeken zie je hier niet en ook wij hebben de kleur van onze kleding enigszins aangepast. Het is ook de stad van de Koranscholen en de religieuze universiteiten. Veel van de geestelijken die nu politieke posten bekleden hebben in Qom gestudeerd, zo ook Khomeini.

De imams onderscheiden zich door het dragen van witte en zwarte tulbanden. De dragers van de zwarte tulband zijn rechtstreekse afstammelingen van Mohammed, de dragers van de witte tulband zijn lager in rang en talrijker. Beiden worden door hun omgeving met zeer veel respect bejegend.

Het mausoleum is een groot complex van medresses, moskeeën, gastenverblijven, binnenplaatsen, enorme fonteinen, vergulde koepels en minaretten. De hoofdingang is één en al spiegel. Het is prachtig om te zien. Helaas mogen wij nergens naar binnen. Deels doordat wij geen moslims zijn, deels door de verscherpte veiligheidsmaatregelen sinds de aanslag in Teheran eerder dit jaar. Sommige ruimtes zijn nu ook voor de moslims afgesloten.

Dan storten wij ons maar op de specialiteit van Qom, de 'sohan', karamelachtige koekjes. We nemen een aantal doosjes mee als kleine souvenirs maar moeten moeite doen om er af te blijven, zo lekker zijn ze.

Terug op onze camperplek gaan Nancy, Marijke en ik lunchen. We komen in een authentiek Iraans restaurant waar alleen Iraniërs lunchen. Wij kunnen de kaart niet lezen en de ober spreekt geen woord Engels. Wel een Iraniër aan een ander tafeltje. Wij vragen hem om voor ons iets lekkers samen te stellen hetgeen hij in intensief overleg met de ober doet. Dan verschijnt een grote ronde schaal met allerlei Iraanse specialiteiten. Wij hebben ervan genoten.

Minder genieten wij van onze niet goed werkende huishoudaccu's waardoor de koelkast het af laat weten en bij deze hitte kunnen de zonnepanelen het werk ook niet aan. Met bevroren flesjes water uit de diepvries van Nancy en een stationair draaiende motor proberen wij de koeling nog enigszins op peil te houden en dat lukt zelfs aardig.

Maranjab woestijn

We gaan rond tien uur op weg naar Kashan om een zoutmeer te bezoeken. We rijden midden door de Maranjab woestijn en verzamelen bij de ingang van de onverharde weg naar het zoutmeer. Na een half uur rijden wordt besloten een bivak te maken en het zoutmeer achterwege te laten, gezien de slechte wegcondities. In het mulle zand rijden wij ons vast en met schoppen en het voertuig van Hans staan wij uiteindelijk ook op de prachtige afgelegen plek midden in de woestijn.

Ver van de bewoonde wereld kunnen wij nu eens de buitendouche gebruiken.

Iedereen hangt uitgeteld voor zijn camper. Bij temperaturen boven de 45 graden wordt onze energie langzaam uit ons weggetrokken. Voor even kan op deze verlaten plek, zolang er niemand te zien is, de hoofddoek af! Wat een opluchting.

Golestanpaleis

Intereur Golestanpaleis

57-63 Oud Perzië deel 3.indd 61 07-11-19 19:28

Op naar Jazd

Zonder problemen, maar wel met de aanwijzingen van Hans, komen wij het uit het mulle zand. De drukke snelweg door de woestijn die ons naar Jazd moet brengen is gevuld met vrachtverkeer. Er is nauwelijks personenvervoer. Wij zijn tot nu toe geen buitenlandse toeristen tegengekomen, laat staan met eigen vervoer en dan ook nog twee vrouwen. Dat geeft aanleiding tot veel getoeter en opgestoken handen als begroeting.

In Jazd staan wij op de ons vertrouwde plek vlak bij het centrum. Twee jaar geleden was men druk bezig de weg naar de moskee te bestraten, nu is de klus voltooid en ligt deze weg in Jazd er prachtig bij.

Wij vinden het heerlijk weer in deze stad te zijn, rond te lopen en de sfeer te proeven. 's Avonds eten wij met z'n zessen 'Dizzy', een Iranese specialiteit; soep met kikkererwten en lam. In de kelder van het restaurant kan men nog zien hoe ingenieus het water van zestig kilometer ver via allerlei kanaaltjes door de huizen stroomt en in combinatie met de windtorens, voor verkoeling zorgt.

De souvenirwinkeltjes hebben zich uitgebreid en wij zien zowaar soms aankondigingen dat er met mastercard of visa betaald kan worden. De betalingen verlopen via Koeweit en er wordt vijf procent provisie berekend.

We slenteren over de bazaar, kopen enkele souvenirs en drinken munthee in een van de vele hotels. Hier zien wij de eerste de buitenlandse toeristen en ... het zijn weer Nederlanders.

Een aan een moskee grenzend museum wordt speciaal voor ons opengemaakt. De binnenplaats is mooi gerestaureerd en bezienswaardiger dan het museum zelf. 's Middags werken wij in de koelte van ons thee hotel ons verslag af, om daarna bij avondlicht nog een wandeling door het stadje te maken. De verlichte Vrijdag-moskee is het stralende middelpunt op het plein. De Iraniërs weten wel sprookjes te creëren.

Persepolis

Jazd

Persepolis

Als wij om half acht uit Jazd wegrijden, geeft de buitenthermometer al 21 graden aan. Het zal weer een tropisch dagje worden. Vierhonderd kilometer lang rijden wij door eindeloze woestijnvlaktes over zoevend asfalt.

Bij een tankstation komt de plek ons heel bekend voor. Hier hebben wij twee jaar geleden de hele voorraad alcoholvrij bier opgekocht (tien blikjes)! En zowaar de man herkent ons en wij hem. In een flits pakt hij zijn leren jasje van de stoel, trekt mijn zonnebril van mijn neus, gaat tussen ons in staan en maant een medewerker een foto van hem met ons te maken. Als een Italiaanse gangster met bril staat hij trots tussen de twee verbouwereerde vrouwen. Hij heeft vanavond thuis weer een mooi verhaal te vertellen!

Eenmaal buiten vraagt een man of hij een foto mag nemen en nog voordat ik ja heb kunnen zeggen krijg ik een poepende baby in mijn armen gedrukt en slaat de vader verwoed aan het fotograferen. De baby kijkt mij met verbaasde ogen aan en ik hem of haar. We zouden een groot deel van onze reis hebben kunnen betalen als wij voor elke foto een euro zouden krijgen .....!

Uiteindelijk belanden wij dan toch aan het einde van de middag op de immense parkeerplaats van Persepolis. Nog net op tijd om met de ondergaande zon nog enkele mooie foto's van de opgraving te kunnen maken.

Deze door de Grieken genoemde 'stad der Perzen' blijft verassen. Wij hebben ons verheugd op dit weerzien en bij verschillende belichting is elk beeld op het terrein weer anders. Ook nu weer brengen meerdere mensen de nacht slapend door op hun tapijtjes naast de auto of in hun wegwerptentjes. Onbegrijpelijk voor ons hoe mensen op de harde betonnen vloer een nacht kunnen overleven. Om acht uur lopen wij met ons kaartje van de vorige dag weer even het terrein op. Er is nog niemand, de opkomende zon en de stilte schept een speciale sfeer. De belichting is geweldig. En de foto's zijn net weer iets anders dan de vele anderen die wij al hebben genomen ...

Lees het laatste deel van deze reis in het volgende CamperReisMagazine

CAMPERINFO

ROUTE EN AFSTAND

De afstand van Macka tot Dogubeyazit bedraagt ongeveer 7.700 km. De route loopt door het mooiste gebieden van Georgië, Armenië en Iran waarbij we in aanraking kommen met zowel de oude beschavingen als ook nieuwe culturen. Het landschap in deze Europees-Aziatische land en het Midden Oosten kent zeer grote verschillen. Uitgestrekte vlakten die worden afgebakend door bergen en spectaculaire kusten en afgelegen woestijnen. Naast al het natuurschoon bezoeken we ook levendige steden met geurige bazaars, kleurrijke kerken en kloosters, moskeeën, mausoleums, medressen, verlaten ruïnes en opgravingen. Afhankelijk van politieke of weersomstandigheden kunnen de route als ook de aantal kilometers wijzigen.

VOERTUIG

Een reis door deze landen kan met bijna alle campers worden gereden. De camper moet natuurlijk in goede staat verkeren. Rijden op diesel is een voordeel. Goede vering en schokbrekers zijn geen must, een bodemvrijheid van 15 tot 20 cm is voldoende. Het is wel noodzakelijk dat men voor 2 dagen voor wat betreft eten, sanitair, water en stroom zelfvoorzienend kan zijn.

WEGEN

Het merendeel van de wegen op onze route zijn geasfalteerd. Slechts minder dan 3% van deze reis rijden we over niet geasfalteerde wegen. Vaak zijn de wegen te vergelijken met die van ons in Europa, echter in grote delen van Georgië en Armenië vinden we nog vaak asfalt uit de Sovjettijdperk.

STAAN ZO VEEL MOGELIJK VRIJ

Tijdens deze reis overnachten we zoveel mogelijk in de vrije natuur, ver weg van het asfalt. Dit is uitsluitend mogelijk door de inzet van en de begeleiding door een expeditie truck. Deze unieke afgelegen plekken zijn ontdekkingen van de begeleiders van deze reis, tijdens vijftien jaar reizen over de wereld.

REISORGANISATIE

Oud Perzië is een 'Individueel Begeleide Avontuurlijke Overland Camperreis'© van Expedition Far East die u met uw camper kunt maken.
Camperreizen voor wie NIET in een groep wil reizen.
www.expeditionfareast.com

57-63 Oud Perzië deel 3.indd 63 07-11-19 19:28